

18 Kasım Avrupa Antibiyotik Farkındalık Günü ve

18-24 Kasım 2021 Dünya Antibiyotik Farkındalık Haftası;

“FARKINDALIĞI ARTTIR, DİRENCİ DURDUR”

Her yıl 18-24 Kasım tarihleri **Dünya Antibiyotik Farkındalık Haftası** ve bu haftanın ilk günü olan **18 Kasım “Avrupa Antibiyotik Farkındalık Günü”** olarak kutlanmaktadır. Bu haftanın amacı, antibiyotik direnci konusuna dikkat çekmektir. Bu sayede antibiyotik direncindeki artış ve yayılımın önlenmesi için toplum, sağlık profesyonelleri ve yöneticiler gibi paydaşların bu konudaki farkındalığının artırılmasını sağlamak ve direncin önlenmesinde aktif rol almalarını gerçekleştirmektir.

Antibiyotikler bu güne kadar milyonlarca hayat kurtarmış olup tıpta devrim niteliği taşımaktadır. Antibiyotikler hayat kurtarabilir, ancak her antibiyotik kullanımı antibiyotik direncinin gelişmesine katkı da sağlayabilmektedir. Antibiyotiğe dirençli enfeksiyonların tedavisi zor ve hatta bazen imkansız olabilmektedir. Antibiyotiğe dirençli mikroorganizmalar, toplumda, sağlık tesislerinde ve çevre (ör. toprak, su) dahil olmak üzere tüm dünyada çeşitli ortamlara hızla yayılabilmektedir. Bu nedenle antibiyotik direnci insan, hayvan ve çevre sağlığını içeren "Tek Sağlık" sorunudur.

Antibiyotik direncinde durum nedir?

Geçtiğimiz iki yıla yakın süre boyunca COVID-19 salgını dünya çapında milyonlarca ölüme neden olmuştur. Öte yandan, daha ciddi ancak **sessiz bir pandemi** olarak nitelenen **antimikrobiyal direnç**, muhtemelen COVID-19 hastalarının akibetini daha da karmaşık hale getirmiştir. COVID-19 pandemi başlarında geniş spektrumlu antibiyotiklerin aşırı ve yanlış kullanımı sonucu dünya çapında antimikrobiyal direnç oranlarının önemli ölçüde arttığı düşünülmektedir.

KLİMUD Antibiyotik Duyarlılıklarının Saptanması ve İzlenmesi (ADSİ) Çalışma Grubu'nun COVID-19 pandemi öncesi ve pandemi döneminde antibiyotik direnç değişiminin incelendiği araştırmasında; özellikle *Klebsiella pneumoniae* kökenleri olmak üzere *Escherichia coli* ve *Staphylococcus aureus* kökenlerinde direnç artışı geliştiği görülmüştür.

Dünya Sağlık Örgütü'nün CAESAR raporuna göre 2018 yılında ülkemizde kan ve BOS izolatlarında çoklu ilaca dirençli *Acinetobacter* spp. oranı %94; karbapenemlere dirençli *K. pneumoniae* oranı %34; metisiline dirençli *S. aureus* oranı %30; üçüncü kuşak sefalosporinlere dirençli *Streptococcus pneumoniae* oranı %5 olarak bildirilmiştir.

Amerika Birleşik Devletleri'nde her yıl 2,8 milyondan fazla antibiyotiğe dirençli enfeksiyon meydana gelmekte ve bunun sonucunda 35000'den fazla insan öldüğü raporlanmaktadır. Gerekli önlemlerin alınmaması ve direnç oranının bu hızla artmaya devam etmesi halinde, 2050 yılında antimikrobiyal dirence bağlı olarak her yıl 10 milyon kişinin hayatını kaybedeceği tahmin edilmektedir.

Neler yapılıyor?

Dünya Sağlık Örgütü tarafından 29 Nisan 2021'de Antimikrobiyal Direnç Üzerine yapılan toplantı kapanış oturumu sırasında “**Antimikrobiyal Direnç (AMD) Konusunda Eylem Çağrısı – 2021**” başlatılmıştır. Sunulan raporda AMD'yi Tek Sağlık yaklaşımıyla ele almak için ulusal ve küresel çabaların artırılması çağrısında bulunarak;

- AMD ile mücadeleye yönelik önceki taahhütlerin hızlandırılmasının,
- Mevcut antibiyotikler için doğru antimikrobiyal yönetimin yapılmasının,
- AMD eylemi için gerekli finansmanın sağlanmasına yönelik çalışmaların artırılmasının,
- AMD'nin etkileri hakkında daha fazla araştırma yapılmasının,
- AMD konusunda yeni Tek Sağlık Küresel Liderler Grubunu desteklenmesinin önemi vurgulanmıştır.

20 Eylül 2021 itibarıyla, Eylem Çağrısını imzalayan 113 üye devlet ve 38 destekleyici kuruluş bulunmaktadır.

Ayrıca Birleşmiş Milletler, COVID-19 pandemisinden ders alarak, “**Sessiz bir tsunami**” olarak adlandırılan ve büyüyen AMD tehdidini ele almak için 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Gündemi'ni yerine getiren küresel, bölgesel ve ulusal düzeyde bir dizi eylemler gerçekleştirmeyi taahhüt etmiştir.

Klinik Mikrobiyoloji laboratuvarlarının üstüne düşenler nelerdir?

Enfeksiyon hastalıkları ve antimikrobiyal yönetiminin paydaşları olarak Klinik Mikrobiyologların üzerine düşen;

- Konu ile ilgili güncel kaynakları yakından takip etmek,
- Toplumda bir rol model olarak; hem sosyal hayatta karşılaştığımız bireyleri hem de konunun uzmanı olarak sağlık profesyonellerini bilgilendirmek,
- Enfeksiyon kontrolü ve antimikrobiyal yönetim komitelerinin doğal üyesi olarak; sağlık bakımı ilişkili enfeksiyonların yayılımının önlenmesinde aktif rol almak,
- Birer bilim insanı olarak; antimikrobiyal direnç sürveyansı, antimikrobiyal direncin etkileri ve direncin önlenmesine yönelik tüm araştırma ve bilimsel etkinliklere destek olmaktır.

Son söz;

"Farkındalığını arttır, direnci durdur" sloganıyla; enfeksiyon tedavisinde en önemli araç olan antibiyotiklerin akılcı ve doğru kullanılması için farkındalığı(mızı) arttırarak antimikrobiyal direncin gelişimini azaltmalıyız. Unutmayalım ki, antibiyotiklerin doğru kullanılması ve doğru yönetimi direncin önlenmesinde en iyi yöntemidir.

KLİMUD ADSİ Çalışma Grubu ve TMC ADTS Çalışma Grubu adına

Dr. Nisel Yılmaz